

CIRKELNS KRAFT

Studiecirkeln är öppen för alla som vill delta! I studiecirkeln byggs broar mellan människor, idéer föds och erfarenheter bryts mot varandra. Människor tar nya steg i livet. Varje år genomförs 330 000 studiecirkelar i Sverige, med totalt 2,7 miljoner deltagare.

Studieförbunden spelar en avgörande roll i det kulturarbete som sällan syns på tidningarnas kultursidor eller omnämns i debatten – men som i allra högsta grad är en levande realitet i det svenska samhället. Studieförbunden ger människor möjlighet att både utöva och uppleva kultur. En stor del av denna verksamhet har studiecirkeln som bas.

I den här skriften vill vi visa på studiecirkelns möjligheter för den enskilda människan, men framför allt för samhället i stort. Vi gör det genom att berätta om Medeltidsveckan på Gotland och Vuollerim 6000 år, två turistattraktioner som besöks av tusentals människor årligen.

Medeltidsveckan och Vuollerim 6000 år hade knappast sett ut som de gör idag utan att människor samlats i studiecirkelar för att lära och skapa. Båda vilar nämligen på ett starkt folkligt engagemang och tusentals timmar av ideellt arbete.

Vi har rest till Visby och Vuollerim, men skulle lika gärna kunna ha besökt andra orter i Sverige. För vart man än åker i landet går det att finna exempel på hur människor lär och utvecklas – till glädje för dem själva och till nytta för samhällets utveckling. Studiecirkeln har funnits i hundra år. Det är en i högsta grad levande hundraåring!

Vuollerim Visby

Vuollerim i Norrbottens inland. Idag ett samhälle som kämpar för sin överlevnad. Så var det säkert också för de människor som bodde i dessa trakter för 6000 år sedan.

På Älvnäset i Vuollerim, just där Lilla och Stora Luleälven flyter samman, upptäcktes i början av åttiotalet en 6000 år gammal stenåldersboplatz.

De utgrävningar som följde engagerade hela bygden. Historieintresset växte och studiecirklar i arkeologi och forntida hantverk lockade många människor. Ur detta engagemang föddes också idén om ett mu-

seum för att visa livet i Norrbotten under stenåldern – en idé som nu är verklighet.

I projektet Vuollerim 6000 år förenas stoltheten över en rik men bortglömd historia med kampen för det egna samhällets framtida överlevnad.

Vuollerim 6000 år har fått många ringar på vattnet i form av teaterprojekt, grävarcirklar och kulturveckor. Men viktigast av allt är kanske insikten om att det är de människor som bor i Vuollerim som själva måste ta ansvar – inte bara för sin historia – utan också för sin framtid.

På 1300-talet var Visby en rik stad i det mäktiga handelsförbundet Hansan.

Medeltiden är fortfarande närvarande på Gotland, genom alla kyrkor och inte minst i Visby, omgärdad av sin ringmur. Under en sommarvecka varje år är det som om tiden flyttas tillbaka. Då blir Visby den medeltida stad den en gång var. Med människor i tidstypiska dräkter, gycklare i gränderna, tornerspel, marknader och medeltida musik i kyrkoruinerna. Visby fylls av människor som kommer för att delta i de hundratals aktiviteter som bjuds.

Medeltidsveckan skapas av människor,

för människor. Från starten 1984 har studieförbunden på Gotland tagit aktiv del i de olika arrangemang som ger Medeltidsveckan sin starkt folkliga prägel. Året runt samlas gotlänningar – och även människor på andra håll i Sverige – i studiecirklar för att förbereda sig för veckan och lära sig mer om medeltidens historia.

Medeltidsveckan har med åren blivit ett begrepp för alla som bor på ön. Stoltheten över den egna historien har växt. Och turisterna strömmar till, inte bara från Sverige, utan från hela Östersjöregionen och många andra delar av världen.

Människors engagemang och idéer betyder allt

”Människors engagemang och idéer betyder allt. Utan det skulle det inte bli någon Medeltidsvecka”. Det säger Wiveka Schwartz, en av initiativtagarna till Gotlands Medeltidsvecka.

Wiveka Schwartz

FAKTA

- Medeltidsveckan på Gotland genomfördes för första gången 1984.
- Medeltidsveckan genomförs varje sommar och besöks av närmare 100 000 människor.
- Sedan 1991 drivs arrangemanget av Stiftelsen Medeltidsveckan på Gotland som omsätter 3,5 miljoner kronor årligen. I stiftelsen ingår bland andra Gotlands kommun och studieförbunden via Gotlands Bildningsförbund.

Det var i januari 1984 som idén till en medeltidsvecka föddes. Aldrig kunde väl de fyra initiativtagarna från Sveriges Kyrkliga Studieförbund, (numera Sensus studieförbund) ana att de inledde en tradition som skulle vara in på 2000-talet, engagera tusentals gotlänningar och besökas av närmare 100 000 människor. Många återkommer år efter år för att känna historiens vingslag i Visbys medeltida stadsmiljö.

För de flesta besökare varar Medeltidsveckan just en vecka, men för många pågår förberedelserna hela året, ofta i form av studiecirkel. Det handlar om teaterföreställningar, medeltida hantverk, musik, dräktsömnad etc. Det sextiosidiga programmet rymmer över 300 evenemang, så många människor är inblandade!

Historiskt intresse

Det historiska intresse som Medeltidsveckan väckt bland gotlänningarna har studieförbunden tagit tillvara genom att erbjuda cirklar i historia, föreläsningar etc.

– Aptiten växer medan man äter! Människor vill veta mera, utvecklas och pröva nya saker, och det är en grundtanke i vårt arbete, säger Wiveka Schwartz som numera är ordförande i Gotlands Bildningsförbund.

Cirkeln ger struktur

Vad är det då som gör studiecirkeln till en så framgångsrik modell för att driva ett sådant här arrangemang framåt?

– Det mesta som sker under veckan bygger på människors ideella insatser, men material och lokaler kostar pengar. Att vi får ekonomiskt stöd via studieförbunden är därför väldigt viktigt, säger Wiveka Schwartz.

Studiecirkelformen ger dessutom en välbehövlig struktur åt ett arbete där människor möts, utan att känna varandra sedan tidigare. Gruppen träffas regelbundet med en ledare, i en miljö där alla har möjlighet att delta utifrån sina förutsättningar.

Medeltidsveckan är ett vildvuxet arrange-

mang, där många idéer far i luften. Ett tjugotal lokala föreningar och många andra aktörer är inblandade. De flesta föreningar har fast samarbete med ett studieförbund som ger stöd i pedagogiska, praktiska och organisatoriska frågor. Även under själva veckan är studieförbunden på Gotland aktiva, med föreläsningar, seminarier och olika kulturarrangemang.

– Någon konkurrens mellan studieförbunden har vi inte. Alla har hittat sin speciella roll och alla behövs!

Många eldsjälar

Wiveka Schwartz kan ge åtskilliga exempel på hur människor lite trevande kommit i kontakt med Medeltidsveckan, först kanske som besökare, sedan som deltagare i en cirkel – för att slutligen bli en av de verkliga eldsjälarna. För sådana finns det gott om bland Medeltidsveckans aktiva.

Givetvis är det lättare att engagera människor när det finns ett konkret mål att arbeta mot. Att sy sin dräkt eller öva jongleringskonster är roligare när man vet att tusentals människor kommer att se resultatet av ens ansträngningar.

Wiveka Schwartz är noga med att framhålla att Medeltidsveckan inte är ett jippo. Från start har veckan präglats av ett genuint intresse för kultur och hantverk. Visst finns professionella teatergrupper och musiker med under veckan – men det är just blandningen av proffs och amatörer som ger arrangemanget dess själ.

– Att våra medverkande har kunskap om medeltiden är viktigt för trovärdigheten, säger Wiveka Schwartz.

– Vi klär inte ut oss i medeltidskläder, utan tar på oss en roll. Man ska heller inte underskatta Medeltidsveckans betydelse för vår identitet som gotlänningar och för det sociala klimatet på ön.

Själv har Wiveka Schwartz hittat sin speciella roll under veckan.

– Jag är den rika snåla änkan Anna Ple-skow.

”Aptiten växer medan man äter! Människor vill veta mera, utvecklas och pröva nya saker, det är en grundtanke i vårt arbete.”

Röster från Gotland

Lillemor Arvidsson, landshövding
**Som att vara förflyttad
till en annan tid...**

Lillemor Arvidsson

– Jag tror att Medeltidsveckan betyder en hel del för gotlänningarna. Många är engagerade och deltar aktivt, andra är besökare på aktiviteterna under veckan.

– Veckan betyder också att fler och fler uppskattar Gotland för dess rika historia och kulturmiljöer och därmed besöker ön på andra tider än sommarmånaderna. Med andra ord: Medeltidsveckan är en positiv marknadsföring för vår ö.

– Gotland har länge varit, och är kanske fortfarande, ett av de studiecirkeltätaste länen. Därför kan man utan tvekan säga

att cirkelverksamheten har stor betydelse för Gotland. För landsbygden tror jag studiecirkelarna har en social betydelse. Cirkelarna blir mötesplatser – sådant är viktigt på landsbygden. Affärer och skolor försvinner – då är just sådana här aktiviteter betydelsefulla.

– Som landshövding ingår att man ska delta i Medeltidsveckan och det gör jag gärna. Jag har en mycket vacker och stilig dräkt. Alla små överraskningar är de finaste upplevelserna under veckan. När man går runt i stan och kommer in i en folktom gränd och där står ett par i medeltida dräkter och spelar och sjunger himmelskt vackert – då tror man sig vara förflyttad till en annan tid!

Ulf Berg, verksamhetsledare

Man mår bättre av att engagera sig

– Medeltidsveckan skapas av alla människor! Det säger Ulf Berg, verksamhetsledare i Stiftelsen Medeltidsveckan på Gotland.

Ön har en stor tillgång i sin rika kulturhistoria – och den tas tillvara på ett utmärkt sätt genom Medeltidsveckan. Ulf Berg är övertygad om att veckan bidrar till att höja livskvaliteten. Gotland har på senare tid drabbats av flera företagsnedläggningar. Utbildningsnivån är lägre än för Sverige i stort.

– Att engagera sig i ett sådant här arbete tror jag faktiskt kan bidra till att man mår bättre som människa.

Annelie Andersson, cirkelledare

Dräkter med inspiration från Gotlands kyrkor

– Syr man en nunnedräkt leder det ju så mycket längre. Man vill lära sig hur det var att leva som nunna. Det säger Annelie Andersson, studiecirkelledare med ett tjugotal cirklar i medeltida sömnad bakom sig.

Dräkterna spelar en alldeles särskild roll under Medeltidsveckan. På gator och torg, ja till och med på Systemet och Konsum, överallt bär människor sina dräkter. Många är sydda i Annelie Anderssons cirklar.

Dräkterna ska vara så verklighetstrognasom möjligt. Några exakta modeller finns inte, men skulpturer och målningar från

Gotlands kyrkor är inspirationskällor. Lin och ull är de material man arbetar med. Annelie Andersson ser gärna fler manliga deltagare. Hittills har hon bara haft två.

– En hade aldrig rört en symaskin, men det gick bra. Jo, vi använder faktiskt symaskiner, även om jag själv syr för hand.

Margareta Hoas, cirkelledare

Viktigt att värna handens intelligens

– Jag är intresserad av medeltiden för hantverkets skull. Medeltidsveckan skapar ett historiskt intresse och för mig är det viktigt att värna om handens intelligens. Det säger Margareta Hoas som har lett många studiecirklar i medeltida hantverkstekniker.

Studiecirkarna äger rum i ateljén hemma hos Margareta och Göran Hoas på gården Lilla Bjers söder om Visby. Här lär sig människor bland annat medeltida kalligrafi.

– Det ena ger det andra. När man kan skriva vill man tillverka eget papper, en gäspenna och bläck, säger Margareta.

Att tova ull till sockor och hattar har också sin tjusning – eller varför inte tillverka en egen ringbrynja.

Till cirklarna kommer alla slags människor. Behovet att skapa med händerna är stort i dagens samhälle. Men många tvivlar på sin förmåga, mestadels alldeles i onödan.

– Ofta är det datafolk som vill använda andra delar av kroppen än huvudet. Konsten är att lära så att det inte upplevs svårt.

Ulf Berg

Annelie Andersson

Margareta Hoas

Cirkeldeltaga

"**Det började när** jag var 13 år och såg folk som slogs i rustning. Det såg jättekul ut, så jag byggde min egen rustning i en cirkel och började slåss jag också. Vi använder rottingsvärd, så det är ungefär som fäktning. I cirkeln kände vi inte alls varandra, men alla var nyfikna på historia. Nu är jag 24 år och historia har blivit mitt absolut största intresse. Jag är mest intresserad av gotländskt 13- och 1400-tal, men även nordisk och europeisk medeltid. Allt hänger ju ihop. Slåss gör jag inte så mycket längre."

Conny Wistrand, Visby, Gotland

"**Jag har sytt många dräkter**, åt mig själv, min man och barnbarnen. Vi hade kul på cirklarna. Det är spännande att gå tillbaka i tiden för att känna hur det var, jag har läst en hel del om den tiden också. Vi ordnade också medeltidsafton här i Vänge kyrka. Det roligaste var att ta på sig dräkterna, det var som att ta på sig lite medeltid."

Britta Gräsman, Vänge, Gotland

are berättar...

"Jag har gått cirklar i skinnberedning och stenslagning. Hantverkskunnandet var stort förr i tiden. Genom cirkeln fick jag större respekt för historien. Jag tror aldrig att hantverket kommer att dö ut. Att skapa är universellt. Jag har varit i Tanzania två gånger och underligt nog finns det mycket man känner igen från Norrbotten. Det finns länkar mellan kulturerna. Vi hör ihop fast vi tycker att vi är så olika. Det ger lite tröst."

Eva Stina Sandling, Porsi, Vuollerim

"Studiecirkeln är ett utmärkt sätt att få något gjort! För mig öppnades en ny värld när jag började med teatern. Det var som om jag såg på vår natur med nya ögon. I början jobbade vi mycket med forntida tekniker, och då var det kö till biblioteket här i Vuollerim – efter böcker som ingen någonsin hade frågat efter tidigare. Teatern påverkade mig också att sadla om och byta yrke – från tekniker till friskvårdare."

Irene Isaksson, Vuollerim

Vuollerim 6000 år – med stenåldern in i framtiden

Fyndet av en stenåldersboplats har förändrat livet i Vuollerim. Museet har satt byn på kartan och lockar turister i tusental. Fynden i Vuollerim har dessutom förändrat bybornas bild av sin historia – och kanske även av framtiden.

Ulf Westfal

Benny Stål

FAKTA

- Vuollerim ligger i Jokkmokks kommun och har cirka 900 invånare.
- Museet Vuollerim 6000 år har varje år cirka 20 000 besökare.
- Museet drivs av en stiftelse där bland annat Jokkmokks kommun och Umeå universitet ingår.

I början av åttiotalet upptäcktes en stenåldersboplats i Vuollerim i Norrbottens inland. Fynden väckte stor uppmärksamhet i arkeologkretsar. Boplatsen och de tusentals föremål som hittades gav viktiga pusselbitar till bilden av hur livet i Norrbotten kunde gestalta sig för 6000 år sedan.

Ulf Westfal var med från start, som ung arkeolog från Umeå universitet. Han bor i Vuollerim och är idag drivande i föreningen KulturKraft, en av många ”ringar på vattnet” som projektet Vuollerim 6000 år har fört med sig.

Dialogen har från start varit ett centralt begrepp i hela projektet.

– Vi fick svara på frågor – och fick själva svar på många frågor, säger han.

För trots att det gått tusentals år, visade det sig att traditioner levtt vidare. Lokalbefolkningen var en rik källa till kunskap.

– Den nära kontakten med människor gav oss bättre möjligheter att tolka fynden. Här i Norrbotten jagar man till exempel ännu idag som jägare gjort i tusentals år.

Samarbetet med befolkningen väckte uppseende bland många arkeologer. Och en del människor i byn var misstänksamma.

Benny Stål är konsulent för 4H i Norrbotten och minns reaktionerna i Vuollerim: – ”Gå och peta i jorden efter stenar”, sade folk och skakade på huvudet. Det var väl uttryck för ett stort problem vi har här uppe – att vi inte ser den rikedom vi har.

Cirklar och föreläsningar

Många deltog ändå i utgrävningarna. Grävvarkurser anordnades på somrarna och intresset för att lära mer om stenåldern ledde till studiecirklar och föreläsningar.

– Det var ett otroligt sug. Vi ville att människor skulle få gräva själva, känna och uppleva, inte bara titta på föremål, säger Ulf Westfal.

Ur detta växte viljan att samla alla föremål – och ge besökare möjlighet att uppleva stenåldern med alla sina sinnen. Önskan om ett museum tog form. Sedan 1990 står museet mitt i Vuollerim.

– Det hade knappast stått här idag utan människors engagemang, säger Ulf Westfal.

Påverkat stämningen i byn

Fynden har påverkat stämningen i Vuollerim, säger många vi möter. Och det gäller inte bara intresset för forntiden. I likhet med många samhällen i Norrlands inland minskar befolkningen i Vuollerim. Samhället hade sin storhetstid på 50- och 60-talen när vattenkraften byggdes ut och statliga Vattenfall svarade för allt; bostäder, arbete och fritid. Den tiden är förbi och idag kämpar Vuollerim för att fylla tomrummet efter den tillfälliga trygghet som Vattenfall gav.

Att få företag till byn är naturligtvis viktigt. Men många menar att Vuollerims framtid först och främst ligger i händerna på de människor som bor där idag – någon frälsare utifrån är inte att vänta. Här spelar stu-

dieförbunden och föreningslivet en stor roll, som pådrivare och inspirationskälla.

– Studieförbunden höjer livskvaliteten i glesbygden. Men de måste möta människors mest jordnära behov. Folkbildningen måste locka fram den inre kraft som finns hos alla människor, säger Benny Stål.

– Jag tror inte på storskaliga lösningar. I glesbygden måste man arbeta i liten skala, med nätverk, studiecirklar och kooperativ.

Att mäta den betydelse Vuollerim 6000 är haft i ekonomiska termer är svårt.

Jo, det finns numera en bankomat i byn, turistströmmen har ökat och tägen stannar fortfarande i Murjek norr om Vuollerim. Men den största förändringen finns kanske ändå i människors medvetande. Som Ulf Westfal uttrycker saken:

– Vi har aldrig fått lära oss att vi har en historia. Nu vet vi att den finns – och att vi kan vara stolta över den.

“Det var ett otroligt sug. Vi ville att människor skulle få gräva själva, känna och uppleva – inte bara titta på föremål.”

Gudrun Amundsson, Studieförbundet Vuxenskolan, Vuollerim

Nu handlar det om byns framtid

– Vi har en stor verksamhet i en liten bygd. Det säger Gudrun Amundsson på Studieförbundet Vuxenskolan, SV i Vuollerim.

– Det är inte bara cirkeln i sig och vad man gör där som är viktigt, utan allt det sociala den för med sig. Jag kan med egna ögon se vad det betyder för enskilda människor att träffas en gång i veckan.

Gudrun vill se en utveckling där studieförbunden allt mer tar ett samhällsansvar.

– Förr var det mest hantverkscirklar, nu gäller det byns framtid. Folk måste bli delaktiga för att vi ska komma på fötter. Jag kan inte påstå att vi hittat lösningen, och kanske finns inte en lösning utan många.

Roland Boman, vice ordförande, kommunstyrelsen, Jokkmokk

Gnäll lönar sig inte i längden

– Studieförbunden är bra på att få folk att bli delaktiga och ifrågasätta, säger Roland Boman. Han är vice ordförande (s) i kommunstyrelsen i Jokkmokk och ordförande i Stiftelsen Vuollerim 6000 år.

Aktiviteterna kring Vuollerim 6000 år är positiva för byn – även om de inte skapar så många arbetstillfällen.

– Men byns identitet stärks. Vuollerim

är placerat på kartan och har något att visa upp för besökare.

Det viktiga är enligt Roland Boman att få fler företag till Vuollerim. Här står studieförbunden inför en utmaning, eftersom det krävs kunskap för att starta företag.

– Men fyrtio års nedgång vänder man inte på en natt. Tidigare har vi haft alldeles för stor tilltro till att staten ska lösa allt.

Roland Boman har ändå hopp om framtiden. Viljan bland ungdomarna att bo kvar är större nu än när han själv gick ut skolan i början av sjuttioalet.

– Gnälla kan vi ju alla, men det lönar sig inte i längden.

Emma Kristina Stilje, museichef

Besökarna ska få använda alla sinnen

– Det är viktigt att lokalbefolkningen känner delaktighet i museet. Det finns många föreningar och eldsjälar i den här byn och på många områden kan vi samarbeta.

Det säger Emma Kristina Stilje, ny chef för museet Vuollerim 6000 år.

Den vackra byggnaden i glas och trä har vunnit arkitekturpris och utställningshallen rymmer föremål från fynden i Vuollerim. På museet kan besökarna även tillverka egna smycken av material från djur- och växtriket; ben, fjädrar, laxkotor och skinn.

– Jag tror på upplevelser och tillämpad kunskap, där besökarna får använda alla sina sinnen, säger Emma Kristina Stilje.

Gudrun Amundsson

Roland Boman

Emma Kristina Stilje

Röster från Vuollerim

Museet Vuollerim 6000 år.

Margareta Johansson,
Teatergruppen Älvmötet

Ibland är det fullt att tro på sig själv i Norrbotten

– Den som jobbar med teater utvecklas som människa. Men också byn utvecklas, vi ser oss som ambassadörer för Vuollerim.

Det säger Margareta Johansson, medlem i teatergruppen Älvmötet.

Gruppen har växt fram i den våg av aktiviteter som Vuollerim 6000 år fört med sig. De 25 medlemmarna skapar minst en ny föreställning varje år. Studiecirkeln är själva basen för arbetet. Och många cirklar har det blivit genom åren: Dans, drama, schamanism, skinnsömnad, scenografi...

– Teatern ger insikt om att det går att åstadkomma saker och ting. Det är viktigt för alla, särskilt här i Norrbottens inland, där det ibland är fullt att tro på sig själv.

Det talade ordet har underordnad betydelse i de flesta av Älvmötets föreställningar. Poesi, magi, trummor och dans är det språk gruppen möter publiken med. De har spelat runt om i Sverige och även i Frankrike, på en miljökonferens i Bordeaux.

– Det var fantastiskt. Och när vi kom hem kom folk i byn fram och gratulerade oss, säger Margareta.

Förra sommarens föreställning hette "Älvens öga".

– Älvens öga står för det arv som också visar oss vägen in i framtiden.

Margareta
Johansson

Fakta och argument om studiecirk

"Studiecirkarna bidrar till samhörighet och gemenskap, men även till att öka medborgarnas engagemang."

5 FAKTA

1. Varje år genomförs cirka 330 000 studiecirklar i Sverige, med totalt 2,7 miljoner deltagare. Mer än tio gånger fler studiecirklar genomförs idag, jämfört med i början av femtiotalet.
2. 75 procent av alla svenskar har någon gång deltagit i en studiecirkel. 20 procent deltar varje år. Cirkeldeltagare finns i alla åldersgrupper. 60 procent av deltagarna är kvinnor.
3. Studiecirklar är den form av vuxenutbildning som har högst andel lågutbildade bland sina deltagare. Knappt hälften av alla deltagare (46 procent) har mindre än tolv års grundutbildning, det vill säga mindre än treårigt gymnasium.
4. Estetiska ämnen samlar över 40 procent av alla cirkeldeltagare. På andra plats kommer samhällsvetenskap/information med 21 procent av deltagarna.
5. Det finns elva studieförbund som arrangerar studiecirklar. Studieförbunden har olika profil och inriktning. Totalt har de över 270 medlemsorganisationer.

5 ARGUMENT

1. Bra för människan

I studiecirkeln kan alla delta, oavsett förkunskaper och utan prestationskrav. Detta är kärnan i folkbildningens pedagogik – en studieform där insikt och reflektion är viktiga inslag och där teori och praktik går hand i hand.

För många med dåliga erfarenheter av ungdomsskolan blir studiecirkeln en väg att utveckla nya kunskaper och färdigheter. För andra är studiecirkeln ett sätt att utvecklas som människa och få ett rikare liv, utan krav på nytta eller prestation.

2. Bra för lokalsamhället

Studieförbunden finns på de allra flesta orter i Sverige. Studiecirkarna bidrar till samhörighet och gemenskap, men även till att öka medborgarnas engagemang och delaktighet i lokalsamhället. Studieförbunden erbjuder mötesplatser – och nya idéer utvecklas när människor kommer samman.

Det är svårt att mäta studieförbundens och studiecirkelnas ekonomiska betydelse för samhället i stort. Studieförbunden fungerar ofta som en motor i lokalsamhället, när det gäller kultur-, ungdoms- och fritidsverksamhet. Studieförbunden är

klar och studieförbund

dessutom Sveriges största kulturarrangör och bidrar till att människor både kan uppleva och utöva kultur.

3. Bra för folkhälsan

Många studiecirklar innefattar fysisk aktivitet – och det säger sig självt att detta bidrar till förbättrad folkhälsa. Andra faktorer är svårare att påvisa, men nog så viktiga ur folkhälsosynpunkt. Inom forskningen talas ofta om friskfaktorer, där inte bara fysisk aktivitet, utan även sociala nätverk och människors möjlighet att påverka sin livssituation gynnar folkhälsan. Studiecirkarna beskrivs ibland som "samhällets vardagsrum". Här finns en social gemenskap utanför arbete och familj. Det finns inte så många sådana mötesplatser i Sverige för vuxna.

4. Bra för föreningslivet

Studieförbunden har ett nära samarbete med föreningslivet. Studiecirkeln är basen för folkrörelsernas utbildningsverksamhet. För många föreningar, inte minst lokala ungdoms- och kulturföreningar, är studieförbunden en viktig samarbetspartner, exempelvis när det gäller pedagogiska frågor, kulturarrangemang och ledarutveckling.

5. Bra för demokratin

Aktiva och medvetna medborgare är grunden i den svenska demokratin. Demokratin kräver människors delaktighet och engagemang. Studiecirkeln är i sig demokratiskapande. Där möts människor med skiftande bakgrund – unga och äldre, män och kvinnor, svenskar och invandrare. Cirkeln blir en mötesplats för eftertanke och reflektion – diskussion och argumentation. Oavsett om cirkeln gäller hantverk, språk eller politik, bidrar den därmed till att utveckla demokratin.

"Studiecirkeln är i sig demokratiskapande."

Folkbildningsförbundet

Folkbildningsförbundet är studieförbundens intresseorganisation och har till uppgift att stärka studieförbundens ställning i samhället genom omvärldsanalys, kommunikation och samverkan.

På www.studieforbunden.nu finns mer information om Folkbildningsförbundet och länkar till samtliga studieförbund.

Länsbildningsförbunden

Länsbildningsförbunden är Folkbildningsförbundets regionala organ som främjar studieförbundens folkbildningsarbete. Förutom studieförbunden har länsbildningsförbunden även folkhögskolor och kulturinstitutioner som medlemmar och har därför en bredare roll.

De elva studieförbunden

Arbetarnas Bildningsförbund (ABF)

Folkuniversitetet

Frikyrkliga Studieförbundet (FS)

KFUK-KFUMs Studieförbund

Medborgarskolan

Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV)

SISU Idrottsutbildarna

Sensus studieförbund

Studieförbundet

Studieförbundet Vuxenskolan (SV)

Tjänstemännens Bildningsverksamhet (TBV)

FOLKBILDNINGSFÖRBUNDET STUDIEFÖRBUNDENS INTRESSEORGANISATION
Adress: Box 730, SE-101 34 Stockholm, Sweden (Barnhusgatan 20, 4 tr)
Telefon 08-412 48 50, Telefax 08-21 88 26
info@studieforbunden.nu www.studieforbunden.nu

En skrift om studiecirkelns betydelse för människa och samhälle

www.studieforbunden.nu